

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piæ, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Videte quomodo caute ambuletis, non quasi Eph. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

ueniet ampliore, quanto in præfenti uita iustius
 Iohã. 14. uixerit, ipfo dño dicente: In domo patris mei mā
 siones multæ sunt.

Videntes autem turbæ, timuerunt, & glo
 rificauerunt deum, qui dedit potestatem ta
 lem hominibus. ¶ In hoc loco declaratur, quan
 tum inter doctam malitiam, & sanctam simplicita
 tem distet. Scribis enim deum blasphemantibus, tur
 bæ, quæ minus erudita erant, eius opera uidentes,
 cum timore & admiratione glorificauerunt deū.
 Sed & hoc quotidie fit in ecclesia in conuersione
 peccatorum, quia dū quilibet facinorosus publi
 ce ad deum conuertitur, & per pœnitentiam cura
 tur, multi in eius conuersione immensam dei pie
 ratem glorificant. Iuxta superiorem sensum turbæ
 quæ timent, immundi spiritus intelligi possunt, &
 uidentes peccatores per domini incarnatione de
 sua potestate eripi, timore & admiratione cœcussi
 sunt. Vnde & per obsessum hominẽ loquebantur:

Matt. 8. Qui d nobis & tibi fili dei? uenisti ante tẽpus tor
 quere nos? Et ut euãgelista ait, Multũ rogabãt eũ
 Luc. 8. damonia ut non eos mitteret in abyssum.

DOMINICA XXI. POST PEN
 tecosten, ad Ephesios V.

Fratres, Videte quomodo caute ambule
 tis, non q̄si insipientes, sed ut sapientes. ¶ Al
 loquitur Apostolus Ephesios, & in illis omnes ho
 mines hortatur, ut caute & considerate uiuant sic
 ut sapientes, & nõ sicut insipientes. Fratres autem
 illos uocat in fide & in societate dilectiõis, q̄a unũ
 patrem deum omnipotentem habemus, non per
 naturam, sed per adoptionem. [Videte fratres, [id

est, considerate, [quomodo caute & ordinate ambuletis & uiuatis, & conuersemi in medio nationis prauæ & peruersæ. Nō quasi insipientes, id est, infideles, qui non habent sapientiā ueram (id est, Christum) in se habitantem: [sed ut sapientes.] id est, fideles, qui sapientiam substantialem in uobis habetis. Quanta enim distantia est inter tenebras & lumen, inter fidelem & infidelem, tāta distantia est inter insipientem & sapientem: quia lumen & sapientia non potest esse in eo, nisi fidem omnipotentis dei habeat. Redimētes tēpus, quoniam dies mali sunt.] Quomodo est tempus malum, quod secundum dispositionem dei semper uoluitur, mēsis, diebus & noctibus, horis, momentis, & currentibus? Sicut ergo dicitur mala esse domus, quæ malos inhabitatores habet: ita dicuntur mali dies, in quibus mala fiūt a malis hominibus. Quid est quod dicit, tempus redimētes? Id est, uerbum illud facite, uerbi gratia: Alij uendunt illud, mala operando ad malum suum: uos redimite illud, uobis talia opera faciendo, pro quibus remunerationem capiatis. Quicumq; enī hoc facit quod sibi est utile, tempus sibi redimit & acquirit: quia suum illud facit, & in suam salutem illud occupat. [Propterea] subauditur, quia dies mali sunt, [nolite fieri imprudentes, sed intelligentes quæ sit uoluntas dei.] Prudens homo dicitur quasi prouidens, id est, porro uidens: quia longe considerat quæ finem sua opera habitura sint: & qui scit quid debeat appetere, & quid uitare: & qui considerat etiam, quæ placeant aut quæ displiceant deo. Contra ille qui inconsiderate & improuide omnia agit, & qui nō considerat ad quem finem opera sua de-

ducat, & quid placeat uoluntati dei, appellatur imprudens & stultus. Vnde dicit Apostolus: Propterea, inquiens, quia dies mali sunt, in quibus multa mala fiunt, nolite fieri imprudentes siue inconsiderati, sed estote intelligentes quæ sit uoluntas dei, id est, quid placeat deo, & in quibus operibus uoluntas dei impleatur. Et nolite inebriari uino, in quod est luxuria, sed implacmini spiritu sancto. ¶ Per luxuriam debemus intelligere omnia uitia, quæ per ebrietatē solent euenire: quia ut quidam doctor dicit, ebrietas nullum uirtutum exusat. Sed hoc notandum est, quia sicut illi qui replentur uino, replentur inuerecundia, impatientia, luxuria, impudicitia, superbia, cæterisque uitijs: ita illi qui replentur spū sancto, replentur castitate, humilitate, mansuetudine, cæterisque uirtutibus. [loquentes uobismetipsis in psalmis & hymnis & canticis spiritalibus.] ¶ Nobismetipsis loquimur, quando alternatim canimus psalmodia. Psalmi dicuntur a psallendo, quia in psalterio inueniuntur. Hymnus Græce, Latino elequio sonat laus dei. Hymnus autem si componitur & nō cantatur, non est hymnus. Si uero componitur & cantatur, sed nō in laudē dei, non est hymnus. Si uero componitur & cantatur in laudem dei, tūc est hymnus. Hymnos autē apud Latinos, præcipue Ambrosius & Hilarius clarissimi uiri composuerūt. Bene igitur cum dixit, in canticis, subiunxit, spiritalibus: quia sunt cantica quæ non sunt spiritalia neque in laudem dei cantantur, sicut sunt cantica secularium hominum. Cantica autem spiritalia sunt, quæ composuerunt prophete spiritus sancto afflati & repleti, ut sunt cantica Moyse, canticum Annæ, canticum Debboræ, can-

ticum Isaia, canticum Ezechie, ceterorumq; prophetarum. Hoc uero distat inter canticum & psalmum, quia canticum ore solummodo profertur & decantatur, psalmus autem ad id quodam instrumento musicæ artis, id est, psalterio.

cantantes & psallentes in cordibus uestris domino. **I**tem Ideo dixit, cantantes in cordibus uestris: quia multi sunt qui cantant solummodo ore, quorum mens non concordat uoci: & qui magis attendunt ad sonoritatem uocis, ut auditoribus placeant, quam considerent mente quid dicant. Illi uero cantant in corde, quorum mens concordat uoci, iuxta illud beati Benedicti: Sic stemus ad psallendum, ut mens nostra concordet uoci nostræ.

Gratias agentes semper pro omnibus in nomine dñi nostri Iesu Christi, deo & patri.
¶ Pro omnibus beneficijs nobis a deo gratis datis, uel pro omnibus prosperis & aduersis, debemus semper gratias agere deo & patri, id est, deo omnipotenti patri, qui omnibus creaturis est deus & pater, id est, creator & factor. Et quomodo? In nomine domini nostri Iesu Christi, dicentes ei: Gratias tibi referimus domine sancte pater, quia nos per filium tuum fecisti & redemisti, & regnum patriæ celestis aperuisti. Et ideo in nomine domini nostri Iesu Christi gratias referre debemus deo patri, quia pro illius mediator noster est. preces & sacrificia nostra offerimus & transmittimus ad deum patrem, dicentes: Suscipe domine preces populi tui per dominum nostrum Iesum Christum filium &c.

Subiecti inuicem in timore dei.

Sicut auditores & subiecti suis prelati subditi

sunt causa obediētiæ & reuerentiæ, sic debent etiā
 prælati humiliare se erga subiectos, inquantū ui-
 dent illos æquales sibi in uirtutibus & uitæ meri-
 tis: inquantū autē uidēt illos erigi in superbiā con-
 trase, & uitia sectari, debent officiū suæ præpositu-
 ræ ostendere, & fortiter redarguere & increpare.

Quod p̄bati potest ex factis apostoli Petri, qui cū
 uidisset. Cornelium centurionē cū omni domo sua
 humiliter se uelle adorare, e contra humiliavit se il-
 li, dicens: Surge, nam & ego homo sum. Vbi autē ui-
 dit Ananiam & Sapphiram a uia ueritatis recede-
 re, & uitijs subiacere, potentiam sui officij & præ-
 posituræ ostendit, solo uerbo illos interficiens. Sed
 ista omnia in timore Christi sunt agenda, id est, p̄
 amore dei, non causa adulationis neq; patrocina-
 tionis, quod quidā faciunt, ut possint inuenire gra-
 tiam prælati, & liberius q̄d eos delectat opentur.

DOMINICA XXI. POST PEN-
 tecosten. Matth. XXII.

In illo tempore Lo-
 quebatur Iesus cū di-
 scipulis suis in parabo-
 lis, dicēs: Simile factū
 est regnum celorum
 hōi regi, qui fecit nu-
 ptias filio suo. Et reli-

Cum frequenter re-
 gnum celorum in
 euangelio nomi-
 natur, nō incōgrue sem-
 per unam eandemq; habet significationem, sed ali-